FINANČNI RAČUNI SLOVENIJE
Četrtletna informacija februar 2014

Povzetek dogajanj v prvih treh četrtletjih 2013

- **Nefinančne družbe** so zmanjšale terjatve in obveznosti znotraj lastnega sektorja, povečale terjatve do tujine in bank, na drugi strani pa zmanjšale obveznosti do bank in povečale do države in tujine.
- **Centralna banka** je zmanjšala terjatve do tujine in bank, hkrati pa so se zmanjšale njene obveznosti do Evrosistema in države ter povečale do bank.
- **Banke** so zmanjšale terjatve do nefinančnih družb in med bankami ter povečale do centralne banke. Obveznosti bank so se povečale do države, zmanjšale pa do tujine, bank in gospodinjstev.
- **Drugi finančni posredniki** so zmanjšali terjatve do nefinančnih družb ter obveznosti do bank in tujine.
- **Zavarovalnice in pokojninski skladi** so povečali terjatve do tujine in države ter zmanjšali do bank.
- **Država** je povečala medsebojne terjatve in obveznosti, terjatve do bank, tujine in nefinančnih družb ter obveznosti do tujine, zmanjšala pa terjatve do centralne banke. Primanjkljaj države je v prvih treh četrtletjih 2013 znašal 1,3 mrd EUR oz. 4,9% BDP.
- **Gospodinjstva** so povečala terjatve iz gotovine, zmanjšala vloge v bankah in povečala v tujini ter zmanjšala zadolženost pri bankah.
- **Tujina** je zmanjšala terjatve do bank in centralne banke ter povečala do države. Obveznosti tujine so se povečale do države, gospodinjstev in nefinančnih družb ter zmanjšale do centralne banke.

S.11 Nefinančne družbe

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 42,6 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšala za 441 mio EUR. Največ naložb so nefinančne družbe imele v **delnice in drug lastniški kapital**, in sicer 16,7 mrd EUR, od tega največ znotraj lastnega sektorja (76%). Naložbe so se zmanjšale za 395 mio EUR (predvsem zaradi negativnih vrednostnih sprememb). **Druge terjatve** so znašale 14,9 mrd EUR, večinoma iz trgovinskih kreditov in predujmov (86%), od tega 46% v okviru lastnega sektorja in 42% do tujine. Trgovinski krediti in predujmi so se zmanjšali znotraj lastnega sektorja (za 466 mio EUR) in povečali do tujine (za 376 mio EUR). Nefinančne družbe so imele 5,8 mrd EUR danih **posojil**, predvsem znotraj lastnega sektorja (62%) in do tujine (28%). Terjatve iz posojil so se zmanjšale za 402 mio EUR, najbolj znotraj lastnega sektorja.

Obveznosti nefinančnih družb so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 84,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšale za 1,7 mrd EUR. Najpomembnejši vir financiranja so predstavljale obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** v višini 36,5 mrd EUR in so ostale na ravni s konca leta 2012. Največji lastniki so bile nefinančne družbe (35%), država (22%), gospodinjstva (21%) in tujina (18%). Najeta **posojila** so znašala 31,9 mrd EUR, in sicer pri bankah (57%), v tujini (22%), pri nefinančnih družbah (11%) in drugih finančnih posrednikih (7%). Obveznosti iz posojil so se zmanjšale za 797 mio EUR, predvsem kot posledica zmanjšanja posojil pri bankah (za 793 mio EUR) in znotraj lastnega sektorja (za 398 mio EUR) ter povečanja posojil iz tujine (za 425 mio EUR). Nefinančne družbe so imele 14,8 mrd EUR **drugih obveznosti**, največ iz trgovinskih kreditov in predujmov (73%), od tega 55% do nefinančnih družb in 37% do tujine. Trgovinski krediti in predujmi so se zmanjšali za 851 mio EUR.

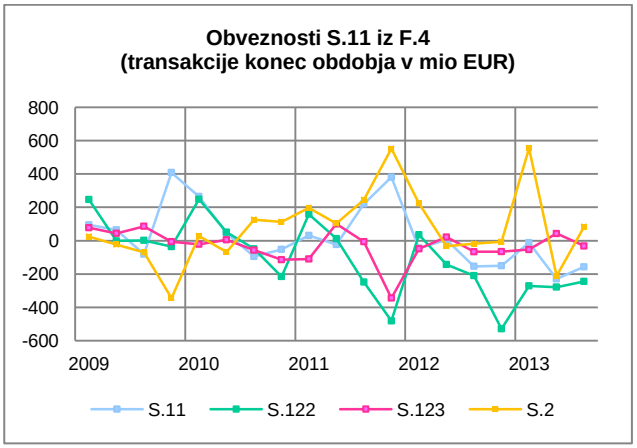

Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je konec tretjega četrtletja 2013 znašal 41,5 mrd EUR in se je glede na konec leta 2012 zmanjšal za 1,2 mrd EUR (največ do bank). Medsebojne terjatve in obveznosti nefinančnih družb so predstavljale 55% finančnih sredstev in 28% obveznosti.

S.121 Centralna banka

Finančna sredstva centralne banke so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 11,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšala za 574 mio EUR. Finančna sredstva so bila naložena v dolžniške vrednostne papirje (39%), posojila (30%) in vloge (28%). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so se zmanjšale za 180 mio EUR in so znašale 4,6 mrd EUR, pri čemer je bilo 95% naložb v tujih vrednostnih papirjih. **Posojila** bankam, ki so posledica operacij dolgoročnejšega refinanciranja, so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 3,5 mrd EUR in so se zmanjšala za 187 mio EUR. Centralna banka je imela 3,3 mrd EUR **vlog**, od tega 89% v tujini. Vloge so se zmanjšale v tujini (za 242 mio EUR), povečale pa pri bankah (za 91 mio EUR).

Obveznosti centralne banke so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 11,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšale za 602 mio EUR. Obveznosti iz naslova **gotovine in vlog** so predstavljale 92% vseh obveznosti, od tega 36% do gospodinjstev (vse iz naslova gotovine), 35% do tujine (predvsem obveznosti do Evrosistema), 23% do bank in 5% do države. Zmanjšale so se do tujine (za 1 mrd EUR) in države (za 641 mio EUR), povečale pa predvsem do bank (za 785 mio EUR).

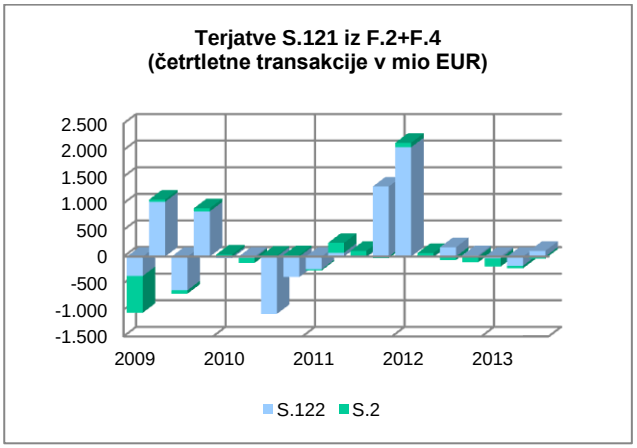

Neto finančni položaj centralne banke se je glede na konec leta 2012 poslabšal do bank ter izboljšal do države in tujine.

S.122 Druge denarne finančne institucije

Finančna sredstva bank[1] so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 48,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšala za 1,4 mrd EUR. Dana **posojila**[2] so predstavljala 74% naložb, največ nefinančnim družbam (51%) in gospodinjstvom (25%). Terjatve iz posojil so se zmanjšale za 1,8 mrd EUR, od tega do nefinančnih družb za 885 mio EUR, do bank za 426 mio EUR in gospodinjstev za 213 mio EUR. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so znašale 6,7 mrd EUR, od tega 59% v državne, 29% v tuje in 8% v bančne vrednostne papirje. Naložbe so se zmanjšale za 244 mio EUR, predvsem v bančne vrednostne papirje. Banke so imele 4,1 mrd EUR v **gotovini in vlogah**, njihovo stanje pa se je povečalo za 801 mio EUR, predvsem do centralne banke.

Obveznosti bank so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 43,7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšale za 2,1 mrd EUR. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge** v višini 26,9 mrd EUR, pri čemer so imeli največ vlog gospodinjstva (54%), država (16%), nefinančne družbe (15%) in tujina (8%). Povečale so se vloge države (za 1,2 mrd EUR) in nefinančnih družb (za 423 mio EUR), zmanjšale pa predvsem vloge tujine (za 578 mio EUR) in gospodinjstev (za 355 mio EUR). Banke so imele 11,2 mrd EUR obveznosti iz najetih **posojil** (od tega 46% do tujine), ki so se zmanjšale za 1,9 mrd EUR, predvsem do tujine. **Kapital** bank je znašal 3,2 mrd EUR, v lastniški strukturi pa je imela največji delež država (43%), sledile so tujina (37%) in nefinančne družbe (10%). Banke so imele 2,2 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev** in so se zmanjšale za 616 mio EUR, predvsem do tujine in bank.

Neto finančni položaj bank se je izboljšal do tujine in centralne banke, poslabšal pa do države in nefinančnih družb.

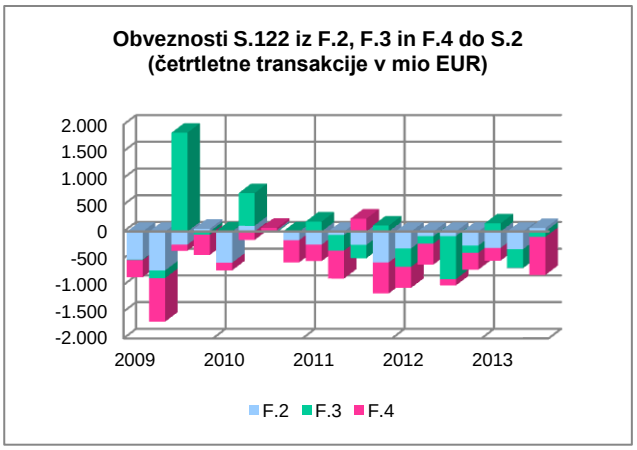

S.123 + S.124 Drugi finančni posredniki

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 6,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšala za 165 mio EUR. Največji del naložb so predstavljala dana **posojila** (3,6 mrd EUR), največ nefinančnim družbam (61%) in gospodinjstvom (30%). Posojila so ostala na ravni s konca leta 2012. Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so znašale 2,1 mrd EUR, največ v tujino (61%) in nefinančne družbe (31%). V prvih treh četrtletjih 2013 so se zmanjšale za 135 mio EUR, predvsem zaradi prevrednotenja naložb. Terjatve iz **vlog** so znašale 429 mio EUR, od tega 63% v domačih bankah in 33% v tujini.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšale za 234 mio EUR. Največji del obveznosti so predstavljala najeta **posojila** (predvsem lizing podjetij) v višini 5,2 mrd EUR, od tega 63% do tujine in 34% do bank. Posojila so se v prvih treh četrtletjih 2013 zmanjšala za 134 mio EUR. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so znašale 2,4 mrd EUR. Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **delnice/enote investicijskih skladov** (73%), od tega 52% v lasti gospodinjstev. Vrednost investicijskih skladov je ostala na ravni s konca leta 2012 (1,8 mrd EUR).

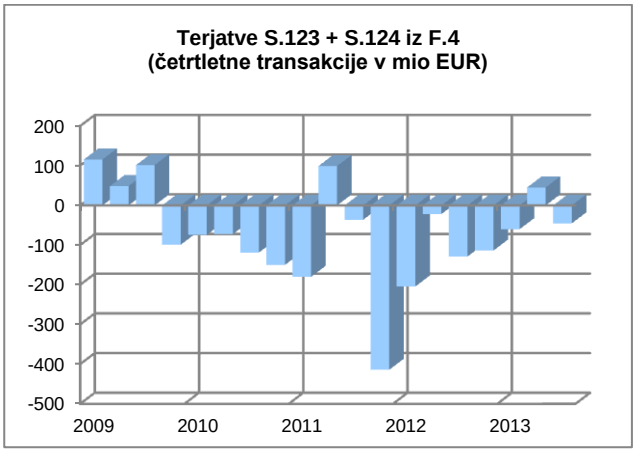

[1] V četrtletni informaciji je za sektor S.122 (Druge denarne finančne institucije) uporabljen izraz banke.
[2] Konec tretjega četrtletja 2013 so oslabitve na posojilih dosegle 4,8 mrd EUR, kar je predstavljalo 13,7% vrednosti posojil. V finančnem računu se oslabitve na posojilih odrazijo šele ob dokončnem odpisu terjatev.

S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi

Finančna sredstva zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 8,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 povečala za 274 mio EUR. Največ finančnih sredstev so imeli naloženih v **dolžniške vrednostne papirje** (4,7 mrd EUR), predvsem v tuje (55%), državne (31%) in bančne (8%). Stanje naložb se je v prvih treh četrtletjih 2013 povečalo za 254 mio EUR, predvsem v državne in tuje vrednostne papirje. Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so znašale 2,3 mrd EUR, največ v tujino (43%), druge finančne posrednike (31%) in nefinančne družbe (14%). Terjatve iz **vlog** so znašale 833 mio EUR in so se zmanjšale za 117 mio EUR.

Obveznosti zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 8,4 mrd EUR in so se povečale za 314 mio EUR. Največji del obveznosti so predstavljale **zavarovalno tehnične rezervacije** (5,3 mrd EUR), ki so se povečale za 105 mio EUR, pri čemer se je nadaljevalo zmanjševanje rezervacij iz pokojninskih zavarovanj, predvsem zaradi predčasnih izplačil zavarovancem. V strukturi je delež rezervacij iz življenjskih zavarovanj znašal 47%, iz pokojninskih zavarovanj 22%, delež drugih tehničnih rezervacij pa 31%. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 2,7 mrd EUR in so se povečale za 178 mio EUR. Med temi obveznostmi so 1,4 mrd EUR oz. 52% predstavljale obveznosti vzajemnih pokojninskih skladov. Najpomembnejši lastniki zavarovalnic in pokojninskih družb so bili država (35%), tujina (18%), zavarovalnice in pokojninski skladi (16%) ter nefinančne družbe (13%).

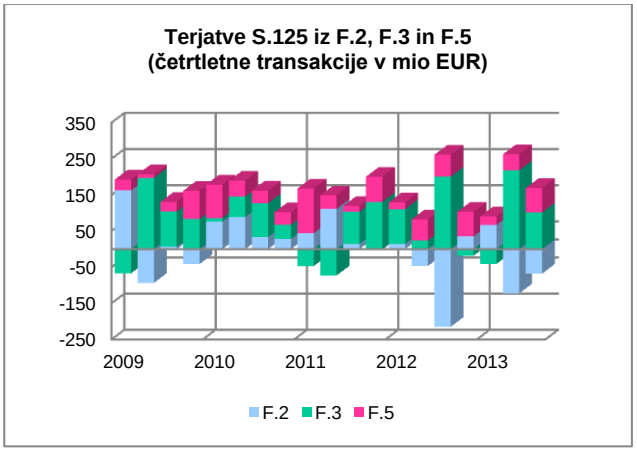

S.13 Država

Finančna sredstva države so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 26 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 povečala za 3,5 mrd EUR. Država je imela 12,4 mrd EUR naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (65%) in banke (11%). Stanje naložb se je povečalo za 1,1 mrd EUR, od tega do bank za 413 mio EUR kot posledica spremembe državnega posojila v delnice ter umika tujih lastnikov iz kapitala bank. Terjatve iz **gotovine in vlog** so znašale 7,8 mrd EUR, od tega 54% do bank, 40% do države in 6% do centralne banke. Glede na konec leta 2012 so se terjatve povečale za 1,9 mrd EUR, od tega v okviru lastnega sektorja (za 1,3 mrd EUR) in do bank (za 1,2 mrd EUR), zmanjšale pa do centralne banke (za 641 mio EUR). **Druge terjatve** so znašale 3,4 mrd EUR, od tega so terjatve, ki vključujejo davke in prispevke, predstavljale 87%. Največ drugih terjatev je imela država do nefinančnih družb (56%) in znotraj lastnega sektorja (24%). Država je imela 1,6 mrd EUR **terjatev iz posojil**, od tega 70% do tujine in 14% do nefinančnih družb. Posojila so se zmanjšala do bank (za 335 mio EUR) in povečala do tujine (za 157 mio EUR).

Obveznosti države so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 28,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 povečale za 3,4 mrd EUR. Država je imela 18,1 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, največ do tujine (66%), bank (22%) ter zavarovalnic in pokojninskih skladov (8%). Obveznosti so se povečale za 1,6 mrd EUR (za 2,3 mrd EUR neto izdaj). Obveznosti iz **posojil** so znašale 3,2 mrd EUR, od tega 53% do bank in 36% do tujine. Konsolidiran **dolg** države je konec tretjega četrtletja 2013 znašal 21,1 mrd EUR oz. 60% BDP (konec leta 2012 19,3 mrd EUR oz. 55% BDP).

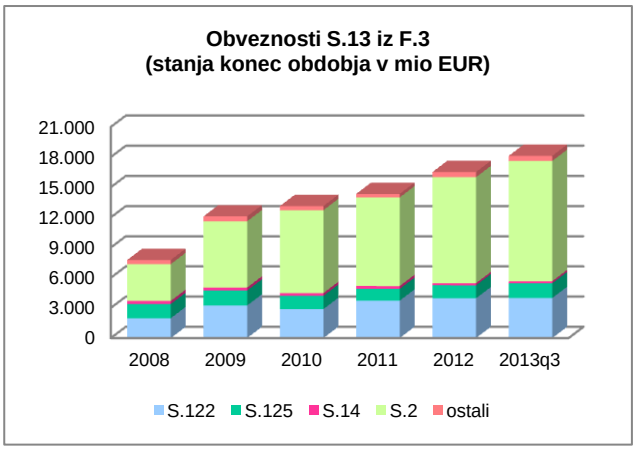

Država je imela konec tretjega četrtletja 2013 **primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti** v višini 2,8 mrd EUR. **Primanjkljaj v transakcijah** pa je v prvih treh četrtletjih 2013 znašal 1,3 mrd EUR oz. 4,9% BDP (v prvih treh četrtletjih 2012 1,2 mrd EUR oz. 4,4% BDP).

S.14 Gospodinjstva

Finančna sredstva gospodinjstev so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 37,9 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 povečala za 404 mio EUR. **Vloge** so znašale 15,3 mrd EUR, in sicer 95% v domačih bankah in 5% v tujini. Vloge so se zmanjšale pri bankah (za 335 mio EUR) in povečale v tujini (za 238 mio EUR). Terjatve iz **gotovine** so znašale 4,5 mrd EUR in so se povečale za 482 mio EUR. Gospodinjstva so imela 10,5 mrd EUR naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (72%), vzajemne pokojninske sklade (15%) in investicijske sklade (9%). Stanje naložb se glede na konec leta 2012 ni spremenilo. Terjatve iz **zavarovalno tehničnih rezervacij** so znašale 4,5 mrd EUR. V strukturi terjatev so rezervacije iz življenjskih zavarovanj predstavljale 58%, iz pokojninskih zavarovanj 26%, druge tehnične rezervacije pa 16%.

Obveznosti gospodinjstev so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 12 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšale za 115 mio EUR. Obveznosti iz **posojil** so znašale 10,5 mrd EUR (90% iz dolgoročnih posojil), in sicer 86% do bank in 10% do drugih finančnih posrednikov. Zmanjšale so se za 175 mio EUR, od tega do bank (za 213 mio EUR).

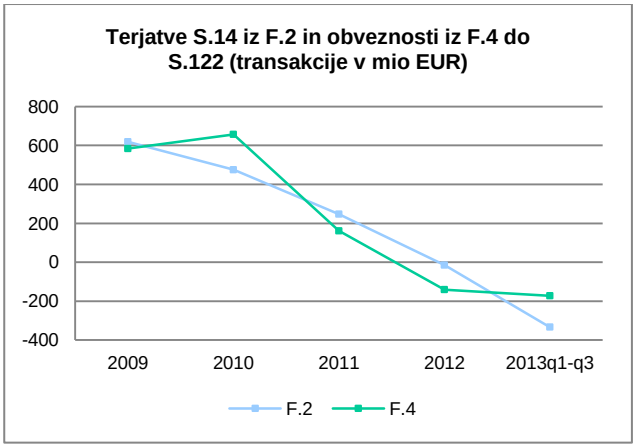

Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je konec tretjega četrtletja 2013 znašal 25,9 mrd EUR.

S.2 Tujina

Finančna sredstva tujine so konec tretjega četrtletja 2013 znašala 49,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 zmanjšala za 1,3 mrd EUR. **Posojila** so znašala 16,6 mrd EUR, od tega 42% nefinančnim družbam, 31% bankam in 20% drugim finančnim posrednikom. Terjatve iz posojil so se zmanjšale do bank (za 953 mio EUR), povečale pa do nefinančnih družb (za 425 mio EUR) in države (za 296 mio EUR). Tujina je imela 13,3 mrd EUR naložb v **dolžniške vrednostne papirje**, in sicer 90% v državne ter 8% v bančne. Naložbe so se povečale v državne (za 1,4 mrd EUR) in zmanjšale v bančne vrednostne papirje (za 290 mio EUR). Terjatve iz **gotovine in vlog** so znašale 5,7 mrd EUR, od tega 63% do centralne banke in 37% do bank, ter so se zmanjšale do centralne banke (za 1 mrd EUR) in do bank (za 577 mio EUR).

Obveznosti tujine so konec tretjega četrtletja 2013 znašale 34,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2012 povečale za 1,2 mrd EUR. Tujina je imela 9,7 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 45% do centralne banke, 27% do zavarovalnic in pokojninskih skladov ter 20% do bank. Obveznosti so se povečale do države (za 313 mio EUR) ter zavarovalnic in pokojninskih skladov (za 148 mio EUR), zmanjšale pa do centralne banke (za 192 mio EUR). Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so znašale 6,9 mrd EUR, od tega 46% do nefinančnih družb, 19% do drugih finančnih posrednikov ter 14% do zavarovalnic in pokojninskih skladov. Obveznosti iz **gotovine in vlog** so znašale 6,4 mrd EUR, od tega obveznosti iz vlog 5,6 mrd EUR. Povečale so se vloge gospodinjstev (za 239 mio EUR) in bank (za 135 mio EUR), zmanjšale pa vloge centralne banke (za 242 mio EUR).

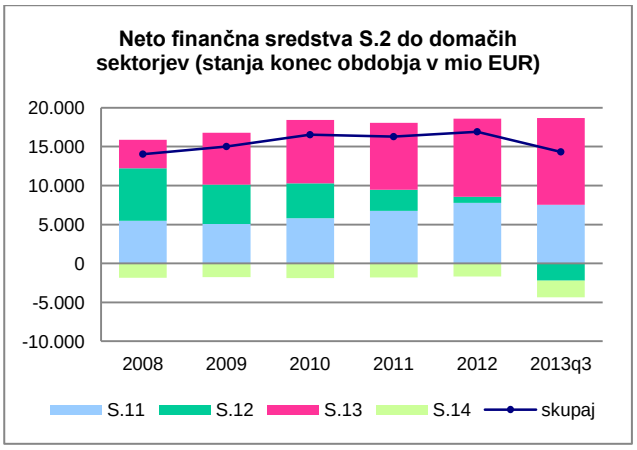

Neto finančna sredstva tujine so konec tretjega četrtletja 2013 dosegla 14,3 mrd EUR in so se zmanjšala za 2,6 mrd EUR (pri čemer so se zmanjšala do bank, centralne banke in gospodinjstev ter se povečala do države).

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije S.11 Nefinančne družbe S.12 Finančne družbe S.121 Centralna banka S.122 Druge denarne finančne institucije S.123 Drugi finančni posredniki S.124 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi S.13 Država S.1311 Centralna država S.1313 Lokalna država S.1314 Skladi socialne varnosti S.14 Gospodinjstva S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva S.2 Tujina S.21 EU S.2111 EMU S.2112 Ostale članice EU S.22 Ostale države	F.1 Monetarno zlato in SDR F.2 Gotovina in vloge F.21 Gotovina F.22 Prenosljive vloge F.29 Druge vloge F.3 Dolžniški vrednostni papirji F.331 Kratkoročni F.332 Dolgoročni F.34 Izvedeni finančni instrumenti F.4 Posojila F.41 Kratkoročna F.42 Dolgoročna F.5 Delnice in drug lastniški kapital F.511 Delnice, ki kotirajo F.512 Delnice, ki ne kotirajo F.513 Drug lastniški kapital F.52 Delnice/enote investicijskih skladov F.6 Zavarovalno tehnične rezervacije F.611 Rezervacije iz življenjskih zavarovana F.612 Rezervacije iz pokojninskih zavarovanj F.62 Druge tehnične rezervacije F.7 Druge terjatve in obveznosti F.71 Komercialni krediti in predujmi F.79 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA95 (European system of accounts).

Osnovna načela ESA 95 so:

- *vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti;*
- *razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets);*
- *razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth);*
- *neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds).*

Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).

Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev preko transakcij v finančnih instrumentih.

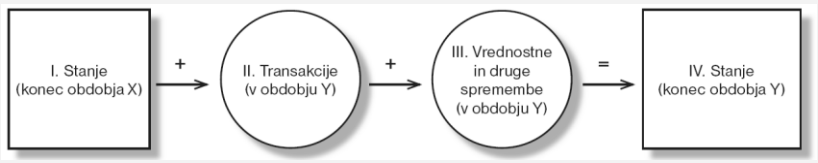

Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.

Viri podatkov:

- *četrtletni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot:*
  - *nefinančne družbe (S.11): bilančna vsota nad 2 milijon EUR;*
  - *finančne družbe (S.12); bilančna vsota nad 1 milijon EUR;*
  - *enote države (S.13): bilančna vsota nad 8 milijonov EUR;*
- *bančna statistika*
- *statistika investicijskih skladov*
- *statistika mednarodnih naložb (IIP) in plačilne bilance (BOP);*
- *statistika vrednostnih papirjev.*

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

- *http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=922*
- *http://www.bsi.si/iskalniki/bilteni.asp?MapaId=229*